

CUSSEGL GROND

Sessiun d'october 2022

Incumbensa Rettich concernent l'elavuraziun d'ina politica chantunala da linguas

Ina da las prioritads dal program da la Regenza 2021-2024 è il rinforzament da la trilinguitad sco caratteristica da noss chantun. Sco resposta ad ina valitaziun critica dal Center per democrazia Aarau (ZDA) davart la politica da linguas dal chantun Grischun ha la Regenza preschentà l'october 2020 in catalog da propostas cun 80 mesiras per promover las minoritads linguisticas. Quest catalog na cuntegna dentant ni finamiras u termins concrets ni indicaziuns concretas davart ils custs. Ins po pia pretender che noss chantun triling na disponia oz betg d'ina politica da linguas consolidada (cuntrari p.ex. al chantun biling Berna).

Ils ultims onns n'ha la Regenza betg mussà la responsabladad directiva necessaria per prender per mauns la problematica da las minoritads linguisticas. Las meglieraziuns cuntanschidas ils ultims onns en il sector da la promoziun da las linguas minoritaras chantunalas èn d'attribuir unicamain ad intervenziuns sporadicas sin plaun communal, chantunal u naziunal, p.ex. il studi dal ZDA, l'introducziun da las scolas bilinguas a Cuira ed a Domat, la creaziun d'ina piazza da l'Agentura telegrafica svizra (ATS) per las medias italofonas a Cuira, la promoziun da las medias chantunalas en general.

Per ch'il catalog da mesiras preschentà da la Regenza pussibiliteschia ina politica da linguas efficazia a favur da las minoritads, incumbenseschan las sutsegnadras ed ils sutsegnaders la Regenza d'elavurar e da suttametter al Cussegl grond ina strategia chantunala da linguas. La strategia duai quantifitgar e fixar termins per las finamiras (ev. finamiras intermediaras). La strategia da linguas duai surpigliar ils puncts pretendids en il «Manifesto GR³ per 3 linguas» e realisar tals en moda lianta cun agid da mesiras concretas.

Cuira, ils 19 d'october 2022

Rettich, Jochum, Beeli, Atanes, Bardill, Baselgia, Berther, Biert, Bischof, Bisculm Jörg, Bleuler-Jenny, Cahenzli-Philipp (Vaz Sut), Censi, Crameri, Della Cà, Derungs, Dietrich, Furger, Gartmann-Albin, Hoch, Kaiser, Kreiliger, Lehner, Luzio, Mazzetta, Menghini-Inauen, Michael (Castasegna), Müller, Nicolay, Perl, Preisig, Rusch Nigg, Rutishauser, Spagnolatti, Wilhelm